

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

צ"ח א מ"י פ"ה מהל' ע"כ המורה הל' א:
צ"ח ב ג מ"י פ"ב מהל' מגילה הל' א:
ד מ"י פ"ו מהל' פסולי המוקדשין הל' והל' י"ג:
ק ה מ"י פ"ב מהל' פסולי המוקדשין הל' י"א:
ק"א ו מ"י פ"ח ע"כ הלכה י"ז:
ק"ב ז מ"י פ"ג ע"כ הל' י"ח ופ"ו מהל' אסורי מצוה הל' ד ה):

מוסף תוספות

א. ודאי יתר מבדי חסרונו המסתחין. מוס' שלחן ב. מ"י חצי קבין. ש. ג. בלשון כבוד. מהר"ס תלמוד. ד. מפני שהוקבע לתורה זו. מ"י ה"ן. ה. וכו"ש מדמי לחם עצמו שאינו מביא בהם תורה אחרת. מוס' ר"פ. ו. וכו"ש מ"י ר"פ. ז. והבא ליכא פסידא דאי לא פרוק קא פסיד ליה. מ"י ה"ן. ח. והיה דוחק גדול בעודה. [אמנם] מתוך פירוש משמע דאיירי בביד שהרי פירש וכו' אפילו הם עדיין טעונות עיבור צורה וכו', ואי איירי ביי"ג, כבר נתעברה צורתו ביי"ג. מוס' ה"ל"ש. ט. דלא מיקמי אלא בוביחה. פ"ט. דגרע טפי בשעשו הוריקה ולא עשו אותה כדבי"ב מכלא עשו אותה כלל כמו הכא. מוס' ר"פ. יא. אלמא דאפילו בורק בפסול אומרינו ביה כורוק דמי. מ"י ה"ן. יב. ואוכלים אהנתו. מוס' ה"ל"ש. שוחכתי ורויחם היו והיו ורויחם לכיין שעותיהם. מ"י רענו ד"ה. יג. וכו"ש היו הכירא שפיר כיון שהיה שם עד קרוב שעה ששית. מוס' ר"פ.

רבינו הגנאל

בכדי חסרונו, אבל יתר מבדי חסרונו אפילו רבנו מרדכי שמוכרין אותן, וכל שכן הכא בפסח וכו' וישארו יספורו לגמרי, וכבר פירשונו בסג' במקומות באר היטב. מתני' ועוד אמר ר' יהודה שתי הלוחות של תורה פסולות בו, תאני תנא על גב האצטבא, אמר לי רב יהודה וכו' להצניען הוא צריך שמיניין בחוק הבית, תני על גב האצטבא שיהו הכל מביטין עליהן. למה פסולות, מפני שיש בחלות של תורה חמץ, לפיכך אין מביאין תורה בחג המצות, ואפילו בארבעה עשר אין מביאין, שכיון שאין התורה נאכלת אלא ליום ולילה, ובארבעה עשר אין מותר לאכלן אפילו בו ביום כלו, אין מביאין אותה לכתחילה להפסל, לפיכך מקדימין ומביאין הכל ביום שלשה עשר, ומפני שהיו באות הובה והיו נותרות ונפסלות, והאי דרי' נאי דאמר כשרות היו נדחו, ואוקימנא בששנטש עליהן הובח ועדיין לא נזרק הדם, וכדברי דאמר שני דברים המתירין, והן שחיטה וזריקה שמתירין הליבם לזוהב והבשר לאכילה, (מו' ע"ק) זה בלא זה, כלומר מקדיש האחד בלא הבריו והנהנה ממנו כנהנה מן ההקדש שחיב קרבן מעילה. ו' מאי היא דרינא כבשי עצרת אין מקדישין שתי הלחם אלא בשחיטה, כיצד לשמן זורק דמן לשמן קדש הלחם, שחטן שלא

בכדי חסרונו. פ"ה כדרך חסרונו של פירות וקשה לר"י א"כ מ"ט דרשב"ג דלמר מוכרין צ"ד ואור"י דמיירי דנחסק צדש אחד יותר ממה שחסרון עולה לחדש וקרי צדש חסרון לפי שעדיין לא נתחסרו יותר ממדי חסרון העולה לחדש דמפסקי קבין לכור אבל אם נחסרו יותר ד"ה מוכרין צ"ד:
אמר רחבא אמר רבי יהודה. לפי שהיה רבו מוצק קרי ל' ר' א"י מביאין תורה אחרת. פ"ה ואותו לחם פודים ויואל לחולין ויקח צדמים תורה אחרת או לחם לתורה אחרת ואין נראה ל' לחם גופיה לא חזי לתורה אחרת דמיס זכרית המודה (מנחות פ.) אמר צדשית הפרש מעות ללחמי תורה וניתתו און מביא צהן תורה אחרת וכו' ודמייס אסוריס פריך פסיד וניפיקיהו וקשמה תמלא פסיד שאצדה א"י וניפיקיהו צדשו פרוטה דלכתחלה יכול לחלל שזה מנה על פרוטה כשאין הפסד להקדש דממוכח בערכין (ד' טט):

אלא עושים שנשחט עליהן הובח. אומר ריב"ז דהשתא דער זיה מנה שאמר כשירות היו דבי"ג איירי שנשחט הזבח כדלמר לעיל אין מביאין תורה צ"ד והשתא מיפסלו טפי שנשפך הדם וגם נפסלו צלינה ולכן מעמיד צנשפך הדם שהטעם הראשון שאמר רבי חיינא מתוך שהן מרובות נפסלות צלינה נראה לו דוחק דליך יתכן דמפני ריבוי שלהן לא ימצא אוכלים הלל מותרין לורים וצירושלמי רבי חיינא גופיה שמי האי שניוה דגרס הכס רבי חיינא אומר פסולות היו מפני שהיו ממהרים להביא תודותיהן מפני חמץ שנתמדות ואי אפשר שלא ישפך דמה של אחת מהן והן נפסלות מדקאמר מפני שמתהרין משמע דבי"ג מיירי דכולם היו מביאין:
שחטין שלא לשמן וזורק דמן שלא לשמן. נראה נזק דמן שלא לשמן לאו דוקא דהוא הדין אם נזק לשמן:
הלחם קדוש. בהתכלת (מנחות ד' מו): איכא מאן דלמר קדוש לתפוס פדיונו ולא צעי למימר שילא לחולין אלא תוספ פדיונו ואינו יואל לחולין דלג"כ אכתי תיקשי וליפיקיהו:
כל העומד צורק כורוק דמי. וא"ת זרק דמן שלא לשמן נימא נמי כורוק דמי ואמאי קאמר רבי אלעזר צ"ר שמעון דלוי קדוש וי"ל כיון שעקרן מלשמן גרע מנשפך הדם ואינלא מלחא דלא היו כורוק בשעת קבלה וקשה דצפרק המנחות והנסכים (מנחות קג.) אמר פיגל צוריקה מטמא טומאת אוכלים לר"ש משום דכל העומד ליזרוק כורוק דמי ודוחק לחלק בין פיגול לשלל לשמן וי"ל דלגביה גופיה זבח חשיב כורוק אע"ג דפיגל צוריקה אבל לגבי דברים המתקדשים עם הזבח כגון לחם לא חשיב כורוק כשנעשה הוריקה שלל בהכשר:
כשירות היו. וא"ת מאחר דכשירות היו אמאי משהין אותן עד שעת איסור וי"ל דהיינו (כרשב"ג) דלמר לעיל (ד' י"א): תרומה כל חמץ ולחמי תורה כתרומה והיו נוטלים האחרונה בסוף חמץ וכן משמע צירושלמי:
קדשים אלא צזימתה במנחות צפרק התכלת (ט) קדוש. ליפסל ציואל ושלל יקדה עוד: ואינו קדוש. ואינו יתיר צזכילה ואף על פי שהכבשים עצמן מותרין דקיימא לן וצמיס ג. כל הזבחים שזבחו שלא לשמן צזכירין אלא שלא עלו לצעלים לשם תמינה ותמינה צפרק שני דבינה (ד' כ): כבשי עצרת שחטן שלא לשמן הדם זרק והבשר יאכל אינהו הוא דמתאכלי כשלמים בעלמא אבל לחם כיון דכבשים אין שמן עליהן דהא לא עלו לשם חובה אלא שם שלמי נבזה עליהן מי יתירנו: נאצוה. צ"ק צפרק מרובה (ד' עו):
העומד לזרוק. שאינו מחוסר אלא זריקה: גורוק דמי. לחול עליו כל שם פסול קדשי קדשים אבל לאצמרתו לא מיסתי עד דזריק: שמי

צדדי חסרונו. כשאין נחסרין אלא כדרך חסרון של פירות הקלוב צ"מ בהמפקיד (ד' מ). לחטין ולאורזי תשעה חלאי קבין לכור: דקא פסיד לגמרי. שנאסרים בהנאה: על גב האילנותא. על הכסא ממש: וכו' לנזיעס הוא לריך. והלא כל מהא העין הם ניתנות שם: גג האילנותא. גג היה צנוי למעלה מפני הגשמים: סטיו כפול היה. האילנותא סביב סביב מקפת וצמוך אותו הקף עוד אחר: מסוך שהן מרובות. לחמי תורה צשלשה עשר צייסן שכל מי שיש לו להביא תורה כרגל מביאה צשלשה עשר: נפסלוס צלינה. לצוקרו לו י"ד לחמי תורה מ' חלות ו' מהן חמץ שנא' (ויקרא י) על חלות לחם חמץ: אין מביאין קדשים לזית הפסול אין מביאין קרבן ציוס שיתמעט זמן אכילתו שקבעה לו תורה ונמלא צא לדי נותר ותורה נאכלת ליום ולילה ואם יביאוס צ"ד אינן נאכלות של חמץ אלא עד שש עשות: ויולי ענמא צ"ג מייסי להו. כל מי שעליו תורה מביאה צ"ג לפי שלא יקריבנה למחר וכו"ש צפסח: נפסלוס צלינה. שאין להם אוכלין כל כך ומשום דפסולות ועומדו היו ניתנין שם דלס היו כשירות לא היו ניתנין אותן שם כדי לפסולן צידים שמונות שם עד זמן הציעור ונשרפות: כשירות היו. כלומר אפילו לא היה להן פסול גדול כלנינה שהן כבר לשריפה אפ"ה מאחר מביא תורה אחרת מ"ש לחם גלל תורה ואין תורה גלל לחם ואפילו הן אלא לעולם שנשחט עליהן הזבח ונשפך הדם וכמאן כרבי דאמר רבי ישי דברים המתירין מעלין זה בלא זה דתניא וכו' כבשי עצרת אין מקדישין את הלחם אלא בשחיטה כיצד שחטן לשמן זורק דמן לשמן קידש הלחם שחטן שלא לשמן זורק דמן שלא לשמן לא קידש הלחם שחטן לשמן זורק דמן שלא לשמן לחם קדוש ואינו קדוש דברי רבי ר' אלעזר בר"ש אומר לעולם אינו קדוש הלחם עד שישחוט לשמן וזורק דמן לשמן אפי' תימא ר' אלעזר ברבי שמעון הכא במאי עסקינן כגון ונשתקבל הדם בכוס ונשפך ור"א בר"ש סבר ליה כאבוח (דאמר כל העומד לזרוק כורוק דמי תנא משום רבי אלעזר אמרו כשירות היו כל זמן שמונחות כל העם אוכלין ניטלה אחת מהן תולין לא אוכלין ולא שורפין ניטלו שתיהן התחילו כולן שורפין תניא אבא שאול אומר שתי

צדדי חסרונו. כשאין נחסרין אלא כדרך חסרון של פירות הקלוב צ"מ בהמפקיד (ד' מ). לחטין ולאורזי תשעה חלאי קבין לכור: דקא פסיד לגמרי. שנאסרים בהנאה: על גב האילנותא. על הכסא ממש: וכו' לנזיעס הוא לריך. והלא כל מהא העין הם ניתנות שם: גג האילנותא. גג היה צנוי למעלה מפני הגשמים: סטיו כפול היה. האילנותא סביב סביב מקפת וצמוך אותו הקף עוד אחר: מסוך שהן מרובות. לחמי תורה צשלשה עשר צייסן שכל מי שיש לו להביא תורה כרגל מביאה צשלשה עשר: נפסלוס צלינה. לצוקרו לו י"ד לחמי תורה מ' חלות ו' מהן חמץ שנא' (ויקרא י) על חלות לחם חמץ: אין מביאין קדשים לזית הפסול אין מביאין קרבן ציוס שיתמעט זמן אכילתו שקבעה לו תורה ונמלא צא לדי נותר ותורה נאכלת ליום ולילה ואם יביאוס צ"ד אינן נאכלות של חמץ אלא עד שש עשות: ויולי ענמא צ"ג מייסי להו. כל מי שעליו תורה מביאה צ"ג לפי שלא יקריבנה למחר וכו"ש צפסח: נפסלוס צלינה. שאין להם אוכלין כל כך ומשום דפסולות ועומדו היו ניתנין שם דלס היו כשירות לא היו ניתנין אותן שם כדי לפסולן צידים שמונות שם עד זמן הציעור ונשרפות: כשירות היו. כלומר אפילו לא היה להן פסול גדול כלנינה שהן כבר לשריפה אפ"ה מאחר מביא תורה אחרת מ"ש לחם גלל תורה ואין תורה גלל לחם ואפילו הן אלא לעולם שנשחט עליהן הזבח ונשפך הדם וכמאן כרבי דאמר רבי ישי דברים המתירין מעלין זה בלא זה דתניא וכו' כבשי עצרת אין מקדישין את הלחם אלא בשחיטה כיצד שחטן לשמן זורק דמן לשמן קידש הלחם שחטן שלא לשמן זורק דמן שלא לשמן לא קידש הלחם שחטן לשמן זורק דמן שלא לשמן לחם קדוש ואינו קדוש דברי רבי ר' אלעזר בר"ש אומר לעולם אינו קדוש הלחם עד שישחוט לשמן וזורק דמן לשמן אפי' תימא ר' אלעזר ברבי שמעון הכא במאי עסקינן כגון ונשתקבל הדם בכוס ונשפך ור"א בר"ש סבר ליה כאבוח (דאמר כל העומד לזרוק כורוק דמי תנא משום רבי אלעזר אמרו כשירות היו כל זמן שמונחות כל העם אוכלין ניטלה אחת מהן תולין לא אוכלין ולא שורפין ניטלו שתיהן התחילו כולן שורפין תניא אבא שאול אומר שתי

צדמים יקח תודה או לחם תודה אחרת: ואין תודה גלל לחם. שהיא עיקר: ונפיקיהו. דכל זמן שלא קידשו לגופן יש להם פדיון והואיל ויש להם תקנה צכך למה אנו מפסידין קדשים: אלא לעולם שנשחט עליהן הזבח. שזב אין להן תקנה: וכגון שנשפך הדם. ומיהו עדיין אינן טעונות שריפה וצריכות לעצר צורתן דתנן צכיד צולין (קמ"ג פ). כל שפסולו צגופו ישרף מיד צדס וצזכירי תעוצר צורתו ואלא צזית שריפה וצפ"ה מזולתין צזו ויצנינן להו התם: כמאן. קאמרת דצשיטתה לחודה קדוש גופו שלא לפדות עוד: שחיטה וצריקה הן מתירין את הזבח ואת התלוי צו: מעלין. מעלין אותו מעלה אחת ליקדש צגופו וצפ"ה שאינו יתיר עד שצזכור השנייה שמי הלחם של עצרת תלוין צשני כבשי שלמים דתמיב (ויקרא כג) ושני כבשים צני שנה לצבח השלמים והניף הכהן אותם על לחם הצכורים תנופה לפני ה' וגמרינן להו מלחמי תורה שאין צזכיר ציואל ושלל יקדה עוד: ואינו קדוש. ואינו יתיר צזכילה ואף על פי שהכבשים עצמן מותרין דקיימא לן וצמיס ג. כל הזבחים שזבחו שלא לשמן צזכירין אלא שלא עלו לצעלים לשם תמינה ותמינה צפרק שני דבינה (ד' כ): כבשי עצרת שחטן שלא לשמן הדם זרק והבשר יאכל אינהו הוא דמתאכלי כשלמים בעלמא אבל לחם כיון דכבשים אין שמן עליהן דהא לא עלו לשם חובה אלא שם שלמי נבזה עליהן מי יתירנו: נאצוה. צ"ק צפרק מרובה (ד' עו):
העומד לזרוק. שאינו מחוסר אלא זריקה: גורוק דמי. לחול עליו כל שם פסול קדשי קדשים אבל לאצמרתו לא מיסתי עד דזריק: שמי

א) לקמן נ"ב: טוכה מה. ב) כרית ל"ג: ג) פסיו לפנים ע"ל ר' אבא, (ד) מנחות ע"ג: (ה) יבמות ק"ד: מנחות ע"ג: (ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (יב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (יג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (יד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (טו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (טז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (יז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (יח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (יט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"א) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (כ"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"א) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ו) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ז) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ח) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ט) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"י) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"יא) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ב) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ג) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ד) מנחות ק"ד: מנחות ע"ג: (ל"ה) מנחות ק"

אור לארבעה עשר

פרק ראשון פסחים

מסורת הש"ס

א נמי פ"ה מהל' טומאת
מת הלי"ג:
קב ב מ"י פ"ח מהלכות
אבות הטומאה הלכה
ה:
קב ג מ"י פ"ח מהלכה
ג:

תורה אור השלם

1. וכל אשר יגע על פני
השדה בחלל הרב או
במת או בעצם אדם או
בקבר יטמא שבעת
ימים: במדבר יט טז

רבינו הגאון

דייקינת מדהה ליה
למכתב בחלל כדכתיב
ועל הנוגע בעצם או בחלל,
וכתיב וכל אשר יגע על
פני השדה בחלל יגע על
או במת, שמעינן מינה
דלא כתבו אלא ללמד כי
החורב היה חתול.
ותניא בספרי דברי רב
בחלל חרב, בא הכתוב
ולימד על החורב שמטמא
טומאת שבעה, והנוגע
בו טמא טומאת שבעה
הוא למדנו לכלים ולדאם
וגו. וגיסינן בחלל
שחיות חולין בעינין
טמא השחית בקדשים,
האי טמא דאימינא במאי
אי נימא דאימינא במת
בחלל חרב כתיב. וילפינן
חרב הרי הוא חתול
אב הטומאה הוא. טמיה
לכין, תיחיל כיון חטמא
לבשי, בתברי כי כל כלי
מכתב הנוגעים בטמא מת
נעשים אב הטומאה. ויכין
שהוא כך הני שנטמא
ב]טומא מת הוא אב
הטומאה, והשפן שהיה
שלישי נכשוו בגנייתו
בני שנטמא בטמא מת
נעשה ולר ראשון, וקמיל
ר' עקיבא שלישי מותר
לעשותו ראשון, וכבר
פירושו בתחלת שחיטת
חולין. ורמינן לרבנן חרב
הגאונים שהעמידו זה הני,
נעשה בו אדם הוא,
מכלל שאם לא בהרג אדם
בו אין זה הדין עליו,
ונתקשה לנו שיש שמורות
מוביחות כאשר פירשנו.
ונתקף רב יהודה ואמר נר
של מתכת ולא אמר נר
של חרש, שאע"פ שהנר
של חרש הנוגע בטמא מת
טמא הוא, והרי הוסיף ר"ע
על ר' חנינה סגן הכהנים,
דרי חנינה לא אמר אלא
טמא שחיות מותר לעשותו
שני הני מילי טמא וטמא.
אבל טמא ופסול לא אמר,
ואלו ר' עקיבא הוסיף
אפילו פסול [שרין לעשותו
טמא. מתני' קשיתיה מאי
איריא מתני' בני שנטמא
בטמא מת. אמר רבא
ש"מ מדר' עקיבא דקתני
הוסיף, דטומאת משקין
כגון השמן וכיוצא בו
לטמא אחר דאורייתא, היא,
דאי ס"ד מדרבנן הוא,
אבל מדאורייתא טמא הוא
אוחו המשקה ואינו מטמא
אחרים, כל שאינו מטמא
פסול הוא, הנה הטומאה
השניה לא הוסיפה לו
(ו)לשמן כלום, פסול היה
מקודש ועבשי פסול הוא,
ואלא מאי לטמא אחרים
מדאורייתא הוא. מכי
משקה לא שני כי נגעו
באב הטומאה ולא שני
כי נגעו בראשון ויבשין,
אינהו שני עבדי, דתנן
בפרה פרק ח' כל הפוסל
ולאוקמה בני של מתכת,
ליהנו בני ואפילו בני של חרש,
שמעינן מינה שלישי מותר לעשותו (שני) ראשון, וטומאת משקין
לטמא אחרים מדאורייתא הוא. מתני' אמר רבי מאיר מדבריהם למדנו ששורפין תרומה טהורה עם הטמא בפסח בו.

ואילו הכא פסול וטמא. אע"ג שלשי של תרומה מטמא הקודש
כמו שלישי קודש דתנן במסכת טהרות (פ"ב משנה ו) שלישי
שבוילן מטמא משקה קודש ופוסל אוכלי קודש ואתרומה קאי מ"מ
אורי"א דמגע טבול יום לא חשיב כשלישי דאפילו בקודש גופיה לא

מטמא דזמעיילה צ"י חטאת העוף
(דף ט). תנן חטאת העוף מועלין בה
משהוקדשה נמלקה הוכשרה ליפסל
צטבול יום ודייק בגמרא לאיפסולי
אין לטמא יום ודייק בגמרא לאיפסולי
לקמן (דף יט). בהסולת והקטנות
ולצונה וכו' מיהו תימנה שלשי
דצטבול יום יעשה רציעי מק"ו
ממחוסר כפורים דמסקי רבי יוסי
שלישי לעלמא וימא מה מחוסר
כפורים שמותר בתרומה פסול קודש
שלישי צטבול יום שפסול בתרומה
אינו דין שעשה רציעי בקודש ואם יש
שום מיעוט של שלישי צטבול יום א"כ
כי עבד לקמן ק"ו נימא שלישי
דצטבול יום יוכיח וזכרונלמי במסכת
מגיגה פרק לה:

אפילו בראשון ושני נמי תחלה
הוי. מכאן משמע דשמן
חשוב משקה ולקמן (דף ט). גבי
משקה בית מטבחיית וכן כזמה דוכתי
הוא דתנן (טהרות פ"ג משנה ב) ר"מ
אמר שמן תחלה לעולם וכת"כ אף
הדבש ור"ש שזורי אומר הין פירוש
דווקא ר"י אבל הך לא ופסקינן
בהקומץ רבה (מנחות לה). דהלכתא
כוותיה אורי"ת דהתם מיירי בנקרש
ואחר כך נמוח דמשמע בתוספתא
דקאמר התם זמה אמרו שמן תחלה
לעולם בנקרש ואחר כך נמוח ובלא
נקרש משמע דכ"ע מודו וכן משמע

בכ"ע פ"ג דמסכת טהרות (משנה ה) דקתני התם הרוצב והגריסין
ותכלו ושמן שהן משקה טופח הרי הן תחלה קרשו וכת"כ נימוחו
הרי הן שניים וצטר הכי קתני ר"מ אומר השמן תחלה לעולם
והיינו לעולם אפי' קרשו ואהא קאי ר"ש שזורי והכא משמע ליה בלא
נקרש: **הבא טהור וטמא.** הקשה ר"י לוקמ' זו דאסור מדאורייתא
והיינו מדבריהם כי היכי שלשי דאורייתא מותר לעשותו שני ה"נ
איסור דאורייתא ורבי יוסי דאמר אינה היא המדה אית ליה דלית
לן לנימין איסור מטמאה כמו שאפרש לקמן לר"ל משום צר קפרא
דלא ילפינן איסור מטמאה ו אורי" דלא צעי לאוקמאן בצבע שורפין
תרומה טהורה עם הטמאה משמע ליה דכך צעני אדם רגילין
לשרוף והיינו צעש: **התם פסול וטמא והבא טהור וטמא.**
וקשה לר"י צשלמא למ"ד אוכל מטמא אוכל א"ש דלא יליף איסורא
דרבנן צעשה שנית מפסול דאורייתא א"כ אבל למ"ד אין אוכל מטמא
אוכל מדאורייתא א"כ אמאי לא יליף כונו שמוטר לעשות מפסול
דאורייתא ראשון דאורייתא ה"נ מותר לעשות מאיסורא דרבנן
שני דרבנן דקדמתי צסמוך דקאמר נימא דקסבר ר"מ כו' ואורי"א
דלא דמי דמלקול דאורייתא שיהו לקולו עוד יומר אין ללמוד
שיוכל לקולו דרבנן יותר אפי' בקלקול דרבנן א"כ אבל בסמוך
מדמי שפיר קלקול איסור דרבנן לקלקול שלישי דרבנן מדע דהא
ר' יוסי דס"ל לקמן (טו). טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וה"ל
וולד טומאה דר' חנינה דאורייתא לא יליף ר"מ מיניה איסורא דרבנן
שיהא מותר לעשותו שני דרבנן ודלמ"ד אין אוכל מטמא אוכל
כששורפו עם טמאה לא הוי אלא שני דרבנן ו"ל אמאי דמוקים
לה צולד טומאה דרבנן ר' חנינה נמי מוסיף אדר' עקיבא דמרי"ע
דאמר פסול מדאורייתא מותר לעשותו ראשון לא שמעינן שיהא שלישי
דרבנן מותר לעשותו שני וצירושלמי פריך לה וקאמר למ"ד צולד
טומאה דרבנן לא צא ר"ע אלא לפחות תיפתר צטבול יום דצית
הפרס שהוא מדבריהם אף שמחליף דצרי רבי יוחנן לצר קפרא:

דר' חנינה צצר שנטמא צבא הטומאה דקתני צבא הטומאה דאורייתא דכל צב הטומאה דאורייתא הוא אכל צצר שנטמא צולד הטומאה דרבנן כגון שנטמא דאורייתא אין אוכלין ומשקין מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב הטומאה ורבנן גזרו שיהיו משקין מטמאין כלי משום משקה זב וזהו שהן אב הטומאה והכלי היה וולד וולד דרבנן ומדאורייתא טהור הוא והאף צצר נטמא צאיתו כלי דהוי וולד וולד דרבנן שמשקין שיהא שלישי צצר נעשה שלישי על ידו טהור גמור מן התורה הוא ואשמעינן ר' חנינה דהוי דאורייתא

בחלל חרב. הקיש חרב לחלל. מתכת שנגע צמת הרי הוא אבי אבות
הטומאה צמת עלמנו ושנגע צטמא מת הרי הוא אב הטומאה כמותו
גזירת הכתוב היא צמתת אכל טומאת מת ולא אכל שאר טומאות:
וה"ל נר אב הטומאה וכשנותן שמן שלישי לתוכו נעשה ראשון:

נוקמה צנר של חרס. דאילו אלא
ראשון כנוגע צטמא מת ואשמעינן
ר"ע שלשי מותר לעשותו שני. ודקסי'
לך מאי הוסיף אדר' חנינה הוסיף
טובא דאילו התם גבי צצר קדשים
כי שריף שלישי צהדי ראשון ועשהו
שני טמא היה מתחלה לטמא אחרים
שהשלישי עושה רציעי בקודש ועכשו
כשהוא שני הוי טמא כלומר לא
נשתנה שמו לקלקול יותר מצראשונה
ואלו גבי עדותו של ר"ע גבי תרומה
קאי דאילו שמן קודש אינו אלא של
מנחות ואכלל הוא ואינו ראוי להלליק
נר ואם נטמא קודש נשתנו צמנחה
משקדש צכלי אין לו היתר לכהניס
ושפרף קודש צצית הדשן כשאר
פסולי קדשי קדשים צצית שמן תרומה
שנטמא כהניס מדליקין צו דכתיב'
נתתי לך את משמרת תרומתי צצתי
תרומות הכתוב מדבר צצת תרומה
טהורה וצצת תרומה טמאה וצמר
רצמנא שצך תהא להסיקה תמת
וצצילך צצצמות צצ' הערל (דף טד).
ושמן שלישי של תרומה אינו טמא
לטמא אחרים אלא פסול דאין שלישי
עושה רציעי בתרומה וכי הדר עבדי
ליה שני ה"ל טמא: **מסני קשיטיה.**
לרצ יהודה מאי איריא דתני טמא
מת אי צנר של חרס קאי וצראשון
זו מאכ הטומאה של מת ליתני שנטמי

סתם ואכן קי"ל דאין כלי מקבל טומאה אלא מאכ הטומאה ומת
לי אכ הטומאה דמת מה לי אכ הטומאה דשרץ אלא מדקתני
מת ש"מ צנר של מתכת עסקינן דיש חילוק צו צין נגיעת אכ
הטומאה דמת לאכ הטומאה דעלמא ואשמעי' דצנר שהוא עלמנו
אכ הטומאה קאמר: ש"מ. מדקאמר הוסיף ר"ע קצנר טומאת
משקים לטמא אחרים דאורייתא היא ודלא כהני מתני' דפירקין
דאמרי לקמן' שאין משקין מטמא אוכל מן התורה אלא מדרבנן דאי
ס"ד דאין משקין מטמאין אחרים אלא מדרבנן מאי תוספת דאוסף
ר"ע דאמר שהשמן שהיה שלישי עשאוהו ראשון ומה צצך האר נר
אכ הטומאה כי עשאו ראשון להאי שמן מאי מהני ליה אחרי שלא
יטמא אחרים: **לאפסולי גופיה.** הוא דמהני ליה הא פסול וקאי:
דינמא. אהני ליה שיטמא אחרים מעכשו מדרבנן: אי. תוספת
דרבנן אחא לאשמעי' מאי איריא דנקט שמדליקין אוחו צנר אכ
הטומאה שעשין אוחו להאי שמן ראשון דאורייתא א"כ אשמעינן
שמדליקין אוחו צראשון לטומאה או צצתי לטומאה נמי תחלה הוי
כלומר איכא נמי תוספת מדרבנן כי ההוא שנעשה ראשון מדרבנן
ומטמא עוד שני ושלישי דהא גזר רבנן על משקין שאפילו נגעו
משקין צצתי יעשו ראשונים: **דקנן כל הפוסל אח הפרומה.** כל גבי
דמייתין צצ' יציאות השבת (דף יג): גבי שמונה עשר דצר שגזרו
עליהם תורת שניים לפסול את התרומה מטמאין משקין אפילו חולין
להיות תחלה חוץ מצטבול יום שפוסל לתרומה מן התורה וגזירת
הכתוב היא ומ"מ איקלישא טומאה דידיה ולא גזרו ציה לעשות
משקין תחלה דאין דצרי תורה צריכין חיזוק ומשום דמשקין עלולים
לקבל טומאה ומה היא עלולתן שמקבלין טומאה שלא צצכשר גזרו
עליהן חומר הרהר שיהו כהניס נוהרין לשומרן: **אלא ש"מ.** מדמהדר
למעצדיה ראשון דאורייתא ש"מ לטמאין אחרים ולעשותן שני
דאורייתא קאמר. כל סדר טומאה דאכ עושה ראשון וראשון שני צבולין
ותו לא ושני שלישי צבתרומה ושלישי רציעי צקודש כולה מדאורייתא
הוא צפיקין: **נימא קצנר ר"מ.** מדילין מדצריהן קצנר מתני'
ואי

א) דהוי ליה למכוב צחלל
כמו למעלה הנוגע בעצם או
צחלל אלא להכי כתב חרב
מיותר להורות דחרי הרי
הוא כחלל. ערוך ערך חל
ר"י. ט) לקמן יט: עט.
צבת קא: מיר נג: חולין
ג. א) לקמן טו: ט. פרה
פ"ח [מ"ו] חולין לה.
ה) דצמדנר יט. ו) דף טו.
ו) טהרות פ"ב ט. ו"ע"ע
תוספות ערוצין עא: ד"ה
שמן וצפי' מנחות לא.
ד"ה צצמנא

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואילו הבא וכו'
אע"ג דשלישי. עיין חולין
פ' ע"ג תד"ה משקה
טבול יום: בא"ר פ"ב מ"ב
אור"י דמגע מב"י. עי'
מגיגה כ ע"א תד"ה
לצ"י: ג"ג אמר רבא
ש"מ קסבר ר"ע. עי' טורי
אין מנייה דף יט ע"ב
ד"ה ירי ממיל: תוס' ד"ה
התם פסול וכו' ר"ח נפי
מוסיף. עיין צבחים ג ע"א
תד"ה הטהב:

מוסף רש"י

חרב הרי הוא בחלל.
טומאות של מת הלאיות
לעלמא כלי. כגון מת ויוגעו
טבול יום: מא"ה אכ
הטומאה, אם נגע צצס
ממכת נעשה ציולה צו ואם
נגע צצת הוי אבי אבות
ואם צצמנא מת נגע הוי
אכ, אכל צראשון ושני אין
מטמאין כלם (חולין ג.א).

מוסף תוספות

א) דשלישי דהבא אינו
עושה רביעי אפי' בקודש.
תוס' ר"פ. ב. שאם נגע
צצוי במקצתן פסל את
כולו דוקא פסל אבל
מטמא את. תוס' שאין.
ג. מן הפסק. שס.
ד. שפסול בתרומה ואין
עושה רביעי בקודש. שס.
ה. ולהכי קאמר ר"ש
דנפקא ליה מותרת משקה.
ו. וכל זמן שהוא
קרוש אינו לא אוכל ולא
משקה. תוס' הלא"ש.
ז. ד]הווי משקה. שס.
ח. מותר לעשותו שני. שס.
ט. ג"ל. ואין לומר דבבא
הוא דלכ"ע לפינן איסור
מטומאה, דהא לר"ל משום
בר קפרא צצ"כ לא ילפינן
איסור מטומאה. תוס'
שאין. לעשותו שני
דאורייתא. שס.
דאורייתא. שס. יב. א"כ
כששרוף תרומה טהורה
עם הטמאה בפסח אינה
מטמאה אלא מדרבנן. שס.
ג. דמדליקין שמן שנפסל
בטבול יום נר שניטמא
בטומאת מת. תוס' ר"פ.
ד. דכל שלא טמא אלא
דרבנן חשוב טהור גמור
דאורייתא, ונמצא עכשו
דלמא שאין שם טומאה
עליו מטמא בידים מדרבנן.
מכ"מ מלאה לקמן טו.
טו. מדר' עקיבא. מי
הרין. וע' מהרש"א.
טז. דינמא הכי כי היכי
דשמן שנפסל בטבול יהוי
שלישי מדאורייתא עבדינן
ליה ראשון דאורייתא וכו'
ה"נ נימא דתנן בשש
צצאסור מדרבנן שמוטר
לעשותו שני מדרבנן. שס.
א"כ כי
היכי דמוסיף ר"ע על ר' חנן הכהנים. תוס' שאין. ט. דהא לא גמרינן מהרדי ברפ"י. שס. ועי"ש צצצוך מירוא וצצורא היזושלמי.
ב. והשתא הוי דומיא דר' חנינה דמטמא מדרבנן. תוס' ר"פ.

אור לארבעה עשר

פרק ראשון פסחים

טו.

עין משפט נר מצוה

ק"א ב מ"י פ"ב מהל'
תרומות הלכה ד':

לעזי רש"י

מ"יט"ו [מ"יט"ו] ע"כ
(חלק של הגת שבו מנוחים
את העניים).

רבינו חננאל

סבירין דונא דמתני' סבר
שיש לאדם לטמא התרומה
הטהורה בידים, לא שנת
אב הטומאה ולא שנת ולד
הטומאה הכל מדאורייתא,
ומאי מדבריהם מדברי ר'
יהושע דחבית של תרומה
שגולד בה ספק טומאה,
ואמר ר' יהושע אם היתה
מונחת במקום המוצנע
יניחה במקום התורפה,
ואם היתה מכוסה יגלה,
כלומר יעשה אלו הדברים
אולי יפול בה שרוץ, או יבא
אבן טמא ויגע בה ותטמא
כדי ליהנות ממנה, וכתיב
ואני הנה נתתי לך את
משמרת תרומותי, בשתי
תרומות הכתוב מדבר
אחת תרומה טהורה ואחת
תרומה טמאה. וכתבי
גתו לך בשתיהן הכתוב
מדבר. ומפורש ביבמות
בפרק הערל דאמר ר'
אבהו כתיב לא בערתי
ממנו בטמא, ממנו אי אתה
מבעיר אבל אתה מבעיר
בשמן של תרומה שנטמא.
ודחקין אימור דאמר ר'
יהושע לגרום לו טומאה
בעלמא אבל לטמאה
בידים מי אמר. אלא הא
רבי יהושע דתני חבית
של תרומה שנסברה
בת העליונה והתחתונה
טמאה אף בטמאה ביד.
ודחקין אי הכי מדברין
היה צריך לשנות הנגא,
כלומר שהוא ר' יהושע
לברו למה שנה מדבריהם.
וקשיא לן ולמה לא דחה
בזו ההשוכה בחיובתא
דאבותינן למעלה מזו,
אלא פירק לו כגון
שגולד בה ספק טומאה.
ואית לן לשנויי לפי
שכן דרך התלמוד כל
מקום שיש ראיות לדחות
דברי המקשה שתיש לשל
דוחה באחת מהן ואע"פ
אחת ישיב אחרת. ויפיקין
עכשוויו בזה הכי קאמר
ממחלוקתן של ר' אליעזר
ור' יהושע שמעינן הכי,
ואומינן דיקא נמי דקתני
דאבותינן למעלה מזו,
אלא פירק לו כגון
שגולד בה ספק טומאה.
דאורייתא ולד הטומאה
דאורייתא ותרווייהו
טומאה דאורייתא הוא
ומאי מדבריהם מדברי
ר' אליעזר ור' יהושע.
איתביה רבא אמר ר' יוסי
אין גרודן דומה לראיה,
שכשהעירור וברותו לא
העידו אלא על הבשר
שנטמא בוילד הטומאה
ששורפין אותו עם הבשר
שנטמא באב הטומאה כו.

באב הטומאה דאורייתא. נראה לר"י להכי נקט דאורייתא משום דאיכא אב הטומאה דרבנן כגון מעט לעט שזנדה וצית הפרס וארץ העמים והרבה כיוצא בזה^א והא דנקט דאורייתא לא נפקא מינה מידי למ"ד אין אוכל מטמא אוכל דמ"מ לא מטמא אלא מדרבנן ולא נקט דאורייתא אלא משום דבעי למימר ולד טומאה דרבנן דהוי דווקא דרבנן:

וְרַד טומאה דרבנן. פ"ה כגון כלי שנטמא במשקין והק' ה"ר יעקב דאורלינ"ש א"כ היכי יליף רבי מאיר מדברי ר' חנינאל הא צטר קודש שנטמא מכלי שנטמא במשקין אינו נשרף אלא צעיצור כורה כדמוכח במס' תגיגה (דף קכ. ע"ב) וצפ' על אלו מומינן (בבבב דף ק"ג ע"ב) דקאמר כלי שנטמא במשקין מחזוריו טובו ואינו ואוגנו וידיו טהורין דעבוד זהו רבנן היכרא דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים ומאחר שנעש' נותר אפי' היה טהור לגמרי מותר לשורפו עם עטמא' כדמוכח לקמן (ע"ג) מיהו אי צעיצור כורה היינו לינה בעלמא אע"ג דלא הוי נותר לא קשה מידי ולפס"ש אינה היא מן המדה דר' יוסי היינו דלא מדמינן איסור דרבנן לטומאה דרבנן ונראה לר"י דוולד טומאה דרבנן היינו כדמפרש ר' ירמיה הכא בצצר שנטמא במשקין ור' מאיר לטעמיה וכו' ור' יוסי לטעמיה דלאמר טומאת משקים לטמא אחרים דאורייתא^א אע"ג דככלי שנטמא במשקין אין שורפין קדשים אלא צעיצור כורה בשאר טומאה דרבנן שורפין דלא כל הטומאות שוות ואורי' דלמ"ד אוכל מטמא אוכל לא איצטרקין לאוקמא לעיל צולד ולד אלא לרבי יוסי דאמר (א) משקין לטמא אחרים דאורייתא והוי ולד טומאה דאורייתא אבל לרבי מאיר דהוי ולד טומאה דרבנן בלא ולד איכא תוספת טומאה דמעיקרא טמא דרבנן והשמת כששורפין^א טמא דאורייתא הקשה ר"י למ"ד אין אוכל מטמא אוכל מדאורייתא א"כ לר' יוסי לא משכתת שלישי דאורייתא אלא שנגע שלישי במשקין שנגעו באוכל ראשון^א א"כ מאי תוספת

טומאה איכא כששורפו עם האוכל אוכל מטמא אוכל לא הוי שני אלא מדרבנן וצולא הכי הוי שני דרבנן כיון שנטמא מן המשקין דהוי מחלה ואורי' דלכתי לא נגזרה גזירה דכל הפוסל התרומה מטמא משקין להיות מחלה כדפי לעיל א"כ דהאי שלישי נטמא צעצ'ם ולבונה^א כדפירש ר"ת לקמן גבי רביעי קדש וסבירא ליה השמת דמיצת הקודש מהני למימני ציה ראשון ושני אע"ג דר"ל צעי לה (לקמן דף כ. ע.) ולא איפשיטי: **דְּמַדְאֹרִייתָא** שהור מער"א הוא. הקשה ר"י הניחא למ"ד אוכל מטמא אוכל יליף שפיר איסור דרבנן לעשותו שני^א משלישי מדרבנן^א אע"ג דאיסור הוי כמו פסול ולעיל משמע דטמא ופסול אינם שוין דחשיב ליה הוסף מ"מ בטומאה דרבנן לא משמע ליה לחלק^א אלא למאן דסבר אין אוכל מטמא אוכל מדאורייתא מאי קסבר אי קסבר דיש להשוותם א"כ בלא שום ראיה יהא איסור דרבנן מותר לעשותו שני דרבנן ואי קסבר דאין להשוותם אם כן היכי יליף משלישי^א ו"ל דלא יליף טפי אלא מכיון דחוינא דשלישי שהוא מקולקל דרבנן מותר לעשותו שני א"כ אין לחלק בין דרבנן לדאורייתא וילפינן איסורא דרבנן מפסול דאורייתא לרבי עקיבא דמותר לעשותו טמא^א ואורי' דהא דשרי ר' יהושע במתני' לשרוף תלויה עם הטמאה לר' יוסי היינו תלויה דאורייתא לדדידה שלישי דרבנן אסור לעשות שני^א:

וְרַד טומאה דאורייתא. הכא דקיימינן אלינא דר"ל לא אשכחן שלישי דאורייתא למ"ד אין אוכל מטמא אוכל אלא ע"י משקין ואז הוי שני דרבנן ומאי תוספת איכא ו"ל דלא נגזרה גזרה עדיין דכל הפוסל וכו' כדפי' וע"י עזים ולבונה ליכא לאוקמא דר"ל הוא דבעי צפ"צ דחולין (דף ק"ג ע"ב) אי מהני חיבת הקודש למימני ציה ראשון ושני והא דנקט ר"ל ולד טומאה דאורייתא כלומר אפי' אם נאמר צולד טומאה דאורייתא איכא לפרושי מדבריהם דר' אליעזר ור' יהושע א"כ נקט דאורייתא לאוקמא אפי' לר"א אבל לר' יהושע אפי' שלישי דרבנן מותר לעשותו שני וכן חמץ בשש שעות שהוא איסור דרבנן יליף ר"מ מדבריו של רבי יהושע^א: **מְדַבְרֵי ר"א** ור' יהושע. והא דמני במתני' מילתיה דר' חנינאל ור"ע^א משום דר' יוסי קטעי וסבר דר"מ מר' חנינאל סגן הכהנים קאמר כדקאמר בסמוך: **חֲבִירָת** שנו"ד לה ספק טומאה. פירש הקונטרס כגון שנתנסם שם אדם טמא ולא

ומאי מדבריהם. דר' מאיר: מדברי ר' חנינאל. דתרומה טהורה בשש שעות דמיא להווא דשלישי דטהור דאורייתא וטמא דרבנן והא נמי שריא מדאורייתא עד תחילת שבע ואסירא מדרבנן וכיון דאשמעינן ר' חנינאל דמטמינן טומאה דרבנן בטומאה דאורייתא

דמטמא ליה מדרבנן אוכל את אוכל מומינן נמי תרומה טהורה דאסירא מדרבנן בטומאה דתרומה טמאה דאורייתא דלא מטמיא לה אלא מדרבנן דאין אוכל מטמא אוכל אלא מדרבנן: **ארש"צ** לא מדחק לאוקמא הכי דמאי מדבריהן דקאמר מדברי רבא אליעזר ורבי יהושע קאמר ולאו אמתני' קאי ר"מ אלא בעלמא קאי והכי קאמר מדברי סופרים שמענו ששורפין כו' ומאן נינהו סופרים רבי אליעזר ור' יהושע והאי עדות דר' חנינאל ורבי עקיבא לא שייך גבי פסח ויאידי דבעי לאורויי ששורפים קדש טהור עם הטמא נקט לה: **שנו"ד**. שארע. כגון שנתנס אדם טמא לשם ספק נגע זה ספק לא נגע: **הסורפה**. הפקר: **יניחה במקום המוצנע**. עדיין מוחה על שמירתה וטעמא מפרש בצבורות צפ' (ע"ד כמה) את משמרת תרומותי^א שמים במשמע אחת טהורה ואחת תלויה ואמר רחמנא עבדי לה שימור: **יניחה במקום הסורפה**. כלומר אם רצה יכול לגרום לה טומאה דקסבר יש אם למסורת ותרומתי כתיב. אלמא שמעינן ליה לרבי יהושע דמיון דאינה ראויה אלא להלקה יכול לגרום לה טומאה והא נמי אפי' טהורה צת בעל טמא היא ומטמאין אותה: **חזים שער תרומה גגם פעלוניב**. היינו ערשים של גג שקרוין מיימ"י שהענבי צמוכה: **והסחפוניה**. היינו צור שהיין יורד לתוכו: **טמאין**. חולין טמאין יש זה ורלוין לו צימי טומאתו או למי שאינו אוכל חולין צטרהה ואם תפול תרומה זו לתוכו ה"ל מדומע טמא ולא חוי לישראל משום תרומה ואפי' טהורה ולא למכור לכהן דכיון דטמאה היא אסורה. ציבמות דבערל (דף ע"ג): נפקא לן שהאוכל תרומה טמאה עובר

במקום התורפה. במקום הנגף ואינו משומר (בבבב דף ק"ג ע"ב) ר' יהושע אומר. ומעכוו אינה ראויה לחילה שמה טמאה היא, ולא לילוף שמה טהורה ואסור לצבדה, הלכך יגלגה ומיטמא ומהא ראויה לחילה שמה טמאה מודה (שם). מודה ר"א ור' יהושע. אע"ג דמיש ר' יהושע לקמן בהפסד חולין מודה הוא שם יכול לחזור אחר כלי טהור לקבל בו אפילו רביעי, יליף ואע"פ שצ"ק בין דין תפול התרומה לתוך החולין ולין הכל לצבדה, לפי שמוטה טמאה אין לה תקנה (תנחומ חג). דשמן שנתערב תרומה צהן יאסרו לכסן מזה משום טמאה דמוטה (קמ"ט ע"ב). תרד ותטמא. אע"ג דמפסקא לחולין. דעד השתא הוה מו ליה צימי הטומאה והשתא ליה מו ליה מו (תנחומ חג). ואל יטמאנה ביד. לקבלה ככלים טמאים כדי להציל החולין (שם).

מוסף רש"י
במקום התורפה. במקום הנגף ואינו משומר (בבבב דף ק"ג ע"ב) ר' יהושע אומר. ומעכוו אינה ראויה לחילה שמה טמאה היא, ולא לילוף שמה טהורה ואסור לצבדה, הלכך יגלגה ומיטמא ומהא ראויה לחילה שמה טמאה מודה (שם). מודה ר"א ור' יהושע. אע"ג דמיש ר' יהושע לקמן בהפסד חולין מודה הוא שם יכול לחזור אחר כלי טהור לקבל בו אפילו רביעי, יליף ואע"פ שצ"ק בין דין תפול התרומה לתוך החולין ולין הכל לצבדה, לפי שמוטה טמאה אין לה תקנה (תנחומ חג). דשמן שנתערב תרומה צהן יאסרו לכסן מזה משום טמאה דמוטה (קמ"ט ע"ב). תרד ותטמא. אע"ג דמפסקא לחולין. דעד השתא הוה מו ליה צימי הטומאה והשתא ליה מו ליה מו (תנחומ חג). ואל יטמאנה ביד. לקבלה ככלים טמאים כדי להציל החולין (שם).

מוסף תוספות
א. ורש"י לא העלה על לבו, שפי' באב הטומאה שהיא דאורייתא. מוס' שאין. ב. והשתא ניחא הא דאמר לקמן ר' יוסי אינה מן המדה. מוס' ר"פ. ג. בדין בשר שנטמא באב הטומאה. מוס' שאין. ד. ונבשר שונים דאורייתא והוי משקין באוכל ונעשו שלישי דאורייתא. שם. ה. [שנטמא ממשקין]. דהוי שלישי דאורייתא ולא הוי שני דרבנן. שם. ו. דאורייתא. שם. ז. [שמוחה לעשותו שני דאורייתא. שם. ח. דכל טומאות דרבנן שוות. ט. ולעיל משמע דיש חילוק ביניהם מוחשיב ליה הוסף. שם. י. מדאורייתא ה"ל איסור דרבנן מותר לעשותו שני דאורייתא. שם. יא. דמוקי ולד טומאה דאורייתא דאורייתא דמשמע אבל שלישי דרבנן אסור לעשותו שני. שם. יב. דבי היכי דיליף מדברי ר' יהושע דאיסור דרבנן יכול לטמאתו כמו שיתול לטמאתו את התרומה כשהולכת לאיבוד, א"כ הוי שלישי דרבנן יכול לטמאתו. מוס' ה"ל. יג. כיון דר"מ לא קאי לא אריע ולא אריח סגן הכהנים א"כ מאי שייכי בהאי פירוק. שם.